

A dusnoki József Attila Művelődési Ház bemutatása

**Készítette:
Kiss-Bényi Emese Zsuzsanna**

Dusnok, 2020. 06. 30.

1. Az intézmény szervezeti stratégiája

1.1. Az intézmény bemutatása

A Bács-Kiskun Megyében fekvő dusnoki József Attila Művelődési Ház 1972. november 7-én nyitotta meg kapuit. Az Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér címet 2008-ban nyerte el Dusnok Község Önkormányzata, melynek értelmében a tizenötezer fő alatti lakosságszámú településen – a feladatellátás veszélyeztetése nélkül – a települési önkormányzat a muzeális intézményekkel, a nyilvános könyvtári ellátás biztosításával, illetve a közművelődési alapszolgáltatások hozzáférhetőségének biztosításával összefüggő feladatait közös szervezetben láthatja el. A közösségi színtér a települési, kerületi közösségi művelődés szervezése, a közművelődési alapszolgáltatások biztosítása érdekében fenntartott, működtetett vagy erre a célra alkalmassá tett és üzemeltetett, adott helyen rendszeresen működő, jogi személyiséggel nem rendelkező intézmény vagy egyéb létesítmény, helyiségegyüttes, épület.¹ Dusnokon az általános iskola épületében elhelyezett könyvtár tartozik még az Integrált Közösségi és Szolgáltató Térhez (A továbbiakban IKSZT). A cím elnyerése, 2008 óta az IKSZT megnevezés nem honosodott meg a dusnoki köznyelvben. A lakosok nagy része nem ismeri ezt a címet, annál inkább használatos évtizedek óta a „kultúr” vagy „művelődési ház” megszólítás. Ezért a továbbiakban alkalmazzuk a helyi köznyelvben használatos megszólításokat is.

A dusnoki IKSZT a falu szívében helyezkedik el a Köztársaság utca 2. szám alatt. Könnyen megközelíthető, parkolni busszal és autóval is lehet. Igényes környezetben, egy korszerű, jól felújított épület ez, amely az utóbbi években nyerte el modern kinézetét kívülről. Mint ahogy az falun lenni szokott, minden közösségi rendezvény, kulturális esemény a művelődési házhoz és annak szervezőjéhez kapcsolható. A művelődési házon belül és kívül is gazdag kulturális élet található a településen. A környező falvak és városok közül az újságírók gyakran nevezik Dusnokot a környék „kulturális fellegvárának”, amelyre a lakosok nagyon büszkék.

¹ 1997. évi CXL törvény

1.2. Az intézmény erőforrás térképe

- **Személyi feltételek**

Dusnok Község Önkormányzata biztosítja a személyi feltételeket, amelyet a 1997. évi CXL. törvény előír a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről. Az itt foglalkoztatott közművelődési szakember feladata az Integrált Közösségi és Szolgáltató Térben igénybe vehető szolgáltatások szervezése, működtetése a 112/2009. VIII.29. FVM rendelet 7-8 § szerint. A munkáltatói jogkör gyakorlója: Dusnok község polgármestere. Rajta kívül egy takarító személyzettel rendelkezik az intézmény, az ő munkaadója szintén a községi önkormányzat. Kulturális közfoglalkoztatási programban három fő dolgozott itt 2015 és 2017 között, azóta azonban nincs más munkatárs. A művelődési házban állomásozik továbbá egy helyi vállalkozás, a Dusnok TV stúdiója is, amely teljesít önkormányzati megbízásokat is. Ez a stúdió biztosítja az intézmény hang, fény és rendezvény technikai szükségleteit. Az intézmény üzemeltetését, az épület karbantartását az önkormányzat végzi.

- **Tárgyi feltételek**

Épületünk 1972-ben épült, de a mai igényekhez szükség volt egy nagy léptékű építészeti változtatásra, amelyet az IKSZT pályázat segítségével alakítottunk át 2012-ben. Az eredeti épületünk nem volt alkalmas színpadi produkciók bemutatására, táncpróbák lebonyolítására, bálók szervezésére. Ki kellett alakítanunk egy nagy, tágas színpadot, művészbejáróval, mozgáskorlátozott mellékhelyiséggel, lifttel. E célból az alapterületet növelni kellett 51,26 négyzetméterrel. Az emeleten lévő kisméretű helyiségeket felújítottuk és funkcionáltuk: így került kialakításra egy számítógép terem, egy ifjúsági terem, baba-mama klub szoba, konferencia terem, személyzeti kiszolgáló konyha, alkotó terem, ezen kívül pedig korszerű mellékhelyiségek lettek kiépítve. A földszinten a bálterem (nagyelőadó egyben) helyszíne a közösségi eseményeknek ünnepnapokon, hétköznapi napokon pedig az itt lefektetett 10x11méteres balett szőnyegen folyik a tánc és sportoktatás, hiszen a település sportcsarnokkal még nem rendelkezik. Napelemes rendszerrel fejlesztettük az energetikát. Külső és belső felújításra, bővítésre, korszerűsítésre, eszköz beszerzésre 55.590.000. forintot nyertünk. 2019 őszén további 25 millió forint jött be JETA pályázaton keresztül, amelyet a nyílászárók korszerűsítésére, légtechnika beépítésére és melegítő konyha kiépítésére fordítottunk. Melegítő konyhára azért volt szükség, mert az itt megrendezendő lakodalmak, rendezvények kiszolgálásához elengedhetlenné vált ez a helyiség is.

Az IKSZT pályázat keretében vásároltunk továbbá 5 számítógépet, illetve néhány egyéb technikai eszközt: laptop, projektor, hangtechnika, hangfalak, diktafon, számítógép asztalok.

Rendezvényeink lebonyolítását és a vendéglátást elősegíti, hogy a művelődési ház alsó szintjén bérleményként működik egy kávézó vendéglátóhely, amelyet egy tolóajtó segítségével ki tudunk nyitni, így akár 250 személy is helyet tud foglalni. A rendezvények alatt hasznos, hogy van italfogyasztási lehetőség és össze tudunk dolgozni programjainkon.

- **Egyesületek, társadalmi szervezetek, kapcsolatrendszer**

Az intézmény mindennapi találkozóhelye és székhelye az egyesületeinknek, civil szerveződésnek, művészeti iskolák kihelyezett tagozatainak, magánembereknek.

Legnagyobb taglétszámmal rendelkező egyesületünk a Dusnoki Kulturális Egyesület, amely ernyő alá vonja a helyi énekkarokat és táncsoportokat, alkotókat. Tagsága éves szinten 200 főből áll. Az egyesület céljának tekinti a rác, a horvát, a magyar dalok, táncok és zenék gyűjtését, hagyományok ápolását, megőrzését, továbbadását. Népszokások, tárgyi eszközök megőrzését, bemutatását. Helyi irodalmi, művészeti alkotók és alkotások támogatását. Az egyesületen belül a különböző tevékenységek szerint szekciókba vannak sorolva a csoportok:

- Biser táncsoportok (Mali Biseri, Srednji Biseri, Biser csoportok)
- Kalocsai Liszt Ferenc AMI Dusnoki csoportjai (Aprócskák, Aprók, Ifjúsági csoportok)
- Igazgyöngy népdalkör
- Önképzőkör
- Hagyományörző népdalkör

A szekciók az éves rendezvényeken bemutatkoznak, illetve együtt vesznek részt pályázatokban: pl. Csoóri Sándor program, stb. Az egyes szekciókat szekcióvezetők irányítják, az egyesületnek pedig elnöke és titkára van. Bejegyzett székhelyük a művelődési ház.

A környező művészeti iskolák hangszer és tánc tagozatán zongora, hegedű és balett-és modern tánc oktatás folyik, amelynek otthont ad az épületünk.

A községben élő civilek alulról szerveződő kezdeményezésre sportkört alakítottak ki maguknak: itt sportol egy aerobic csapat és egy jóga csapat is, azonban ők nem alkotnak egyesületet.

Testvértelepüléseinkkel erős kapcsolatot ápolunk: Erdélyben Csíkszentgyörgy, Horvátországban Vodinci és Radonovac településeit látogatjuk. Rendezvényeink rendszeres vendégei a testvértelepülésekről érkező ismerősök, akikkel gyakran barátságos focimérkőzéseket rendezünk, illetve tánccsoportjaink szívesen szerepelnek egymás ünnepein.

A községben működő további társadalmi szervezetek, egyesületekhez ritkábban vesznek részt a művelődési ház hétköznapi életében, de éves szinten többször szerveznek eseményeket, gyűléseket, bálakat, ezért ők is értékes szereplői a dusnoki művelődésnek: Dusnoki Sport Horgász Egyesület, Kincskereső Dráma és Kézműves Műhely és a Kincskereső Család és Ifjúságsegítő Egyesület, Dusnok Községért Közalapítvány, Dusnok Községi Sportegyesület.

2. Az intézmény közművelődési, turizmust élénkítő és fesztiváljellelű programjainak tervezése és szervezése

2.1. Dusnok pozícionálása

Dusnok Bács-Kiskun megyében, a Duna bal partján helyezkedik el, a kalocsai Sárköz egyik Vajas-menti faluja. Bajától 25 km-re, Kalocsától 18 km-re található. A település autóval és autóbusszal egyaránt könnyen megközelíthető. Dusnokot érinti az 51. sz. főút, melyet az M9-es autópályát és a Szent László híd köt össze a 6. sz. főúttal. Természetföldrajzi szempontból a terület a Duna-Tisza közében a Kiskunság déli részéhez tartozik. Környéke jellegzetes folyó menti táj, felszínét a Duna, a Vajas és az Őrjeg vizei alakították ki. A falu földje jól termő, iszapos, kiválóan alkalmas földművelésre, amely a lakosok megélhetésének az alapját adja. Dusnok település népessége 2019. januári adatok szerint 3014 fő, amely 17fővel több mind 2018-ban. A legtöbb magyar faluval ellentétben a településre egyre többen térnek vissza, vagy települnek be. A lakosok római katolikus vallásúak. Csak egy templom van a községben.

Történelmi szempontból a falu létrejöttének pontos időpontját nem ismerjük. Az első olyan említés, ami kétségkívül az általunk vizsgált helysége vonatkozik az III. Béla király 1193-1996 között kelt birtokösszeíró leveléhez kötődik. Kutatók szerint az itt élő korszakú magyar lakosságra az 1300-as években Dalmáciából érkező rác telepések érkeztek, akik ritka módon nyelvükben és kultúrájukban asszimilálták az itt élőket.

A településen 3 kisebbség van, ezek: horvát, roma és német. A legjelentősebb a horváthoz kapcsolódó rác identitás, a falu neve is a szláv szóból (dusenik) származik. Az

itteni lakosok rácnak mondják magukat. Nyelvben, szokásokban ma is őrzik a rác identitást, amely a művelődési ház életében is meghatározó.

2.2. Vonzerőleltárunk: természeti kincseink, ember alkotta és kulturális értékeink

A falu gyönyörű folyóparti táj: vízi evezésre és sátorozásra alkalmas. A nyári időszakban a vízi sportok szerelmeseit, kirándulókat vonzza a Vajas folyó, akik gyakran sátorral veszik birtokba a szép tájat. Ezt kihasználva a 2019-es évben készült el a **Vajas Vízi Központ**. Az épület a vízi sportolók, a kirándulók és helyiek részére épült, akik komfortos helyszínre érkezhetnek: helyet kapott itt illemhely, tusoló, valamint lehetőség van csónakot bérelni. A szép, természet közeli épületben van lehetőség maximum 30 fős családi, baráti rendezvényeket tartani.

Házaspárok útja: Dusnokon, a Vajas-part mentén a Házaspárok útja Magyarországon egyedülálló, igazi turistalátványosság. Ez a 9. ilyen jellegű park a világon. Az út több kilométeres folyóparti szakaszon sétálható végig a község peremén, természetesen nem csak házaspárok részére. Az út célja: a házasság fontos eseményeit, egyes állomásait örökíti meg, egy-egy vallási igével, megszívlelendő üzenettel. Az út az itt élők számára nem idegenforgalmi látványosság, hanem a gyógyulás helye, lehetősége. Akik járnak rajta, kapcsolatukban megújulhatnak és megerősödhetnek.

Feketi Kápolna: 1855 nyarán Dusnok határában, Szűz Mária tiszteletére kápolnát építettek a hívek. Az elbeszélések úgy tartják, többször jelent meg itt Mária. Területi elhelyezkedése miatt ez mind a mai napig Feketi kápolnának nevezik. A körülötte elhelyezkedő 1 hektáros területen egy forrásból keletkezett tó és egy fás liget található. A tónak gyógyító erőt tulajdonítanak. A falu lakosai körében több elbeszélés, monda ismert az itteni csodás eseményekről. A kápolna és a település része az **Esztergom- Máriagyűd Magyar Zarándokútnak Zarándokszállással** ellátva, amely a falu központjában helyezkedik el. Az új épületben 32 vendég tud modern körülmények között megszállni.

Dusnokon az év minden szakában jellemzőek a kulturális rendezvények, amelyre nagy számban látogatnak el a lakosok. Némely rendezvénynek vannak rendszeres látogatói a lakosokon kívül is. Ilyen például a **Rác Pünkösöd**, az **Iván napi fáklyás csónakázás** vagy a **Rác Prelo**, ekkor az ország különböző pontjairól is érkeznek vendégek. A helyi

hagyományok között ugyanakkor elmaradhatatlan a **szüreti felvonulás és bál**, a **Rác Fonó** és a **majális**, valamint az utóbbi években meghonosodó **Dusnoki Tamburafesztivál**.

A környék híres a **fűszerpaprika termesztéséről**, illetve a Duna és a folyók adta halászati, horgászati lehetőségekről. Ezt a közeli Baja tökéletesen kihasználta és felépítette a halászlé reklámját. Dusnokon a paprikás és halas ételek Bajánál is jelentősebben élnek a hagyományos táplálkozásban. A gasztronómia értékes vonzerő a térségben.

A faluval határos Lenesi erdő igazi **vadászparadicsomnak** számít. A vadászterületen jó minőségű őzállomány található. Nem elhanyagolható – bár meg sem közelíti, a ma már történelminek mondható híres Lenesi 9000 darabos terítéket – a terület apróvad vadászati lehetősége. A mesterséges tenyésztésből származó, nevelt fácánokkal feldúsított állomány kiváló vadászélményt biztosít, akár napi 200 darabot meghaladó terítékű vadászatra. 2005-ben Lenesen létesült Magyarország legnagyobb fogoly-törzstelepe is. Lenes-Karasz vadászterület különleges rendeltetését a zárttéri fácán-és fogolytenyésztés teszi indokolttá. Itt szállás biztosított az érkezők részére: az I. kategóriájú vadászházban az ebédlőn és a társalgón kívül 9 db kétágyas szoba várja a vadászvendégeket.

2.3. Rendszeres programok az intézmény szervezésében

- **Rác Fonó**

A Rác Fonó 2006 óta kerül megrendezésre. A több napos rendezvény fő célja a dusnoki hagyományok felelevenítése, bemutatása és ápolása a magyar és a horvát programokon, kulturális csoportokon keresztül: „a múltunkból töltekezve értékeinket megmenteni és a jövőt építeni”. Szeretnénk tartalmas téli estéket biztosítani a lakosságnak és vendégeinknek, ahol alkalmunk nyílik találkozni is egymással, kapcsolatainkat ápolni.

Célunk továbbá a minőségi szórakozás támogatása, illetve a művelődő, kis közösségek erősítése. A rendezvény napjain meleg tea, forralt bor, pattogatott kukorica, valamint szerény vendéglátás várja az érkezőket. A rendezvény egy napja egy téma köré épül, mint például gyereknap, rác nap, magyar nap, szomszédolás. Minden nap színpadi műsor várja a vendégeket, amelyet bál vagy mulatozás követ. A színpadi műsort a különböző témanapok szereplői adják, például gyereknapon az óvodások és kisiskolások, magyar napon a néptáncosok, rác napon a délszláv táncosok, szomszédolás napon a környező falvak csoportjai. A művelődési ház ilyenkor átváltozik: hagyományos népi bútorokkal, tárgyakkal, szövöszékekkel, festményekkel díszítjük fel az épületet, hogy megidézzük a hajdan volt fonó hangulatát. Az érkezők szabadon szöhetnek, fonhatnak, morzsolhatnak kukoricát és

kézimunkázhatnak. A helyi idősebb asszonyok, ügyes kézimunkázók segítik az érdeklődőket a lassan elfeledett varrás, hímzés, szövés elsajátításában. Estéenként farsangi népi ételek készülnek és kóstolhatók: ház rétes, fánk, sült tök.

- **Majális**

Kedvelt ünnep a falusiak számára a majális, hiszen ez az egyetlen nap az évben, ahol a sport kerül a középpontba. Külső helyszínen tartjuk a sportversenyeket és vetélkedőket, ehhez a községi sportpálya megfelelő. A programokon családok vesznek részt: a fiatalabb vetélkedőkön és versenyen mérik fel erejüket, az idősebbek sütnek, főznek a szabad ég alatt. Fontos, hogy csak helyi vállalkozók szolgáltatják a vendéglátást étel és ital terén. Ez kifejezetten családi nap, ahol nem program kavalkáddal, fellépőkkel vagy vendégszereplőkkel halmozzuk el az embereket. A cél, hogy egy szabad és fesztelen napot töltsenek együtt a családok.

- **Rác Pünkösöd**

A dusnokiak legnagyobb ünnepe a két napos szabadtéri rendezvény, a Rác Pünkösöd, amely betölti a klasszikus értelemben vett falunap szerepét. Az ünnep pünkösödvasárnap előtti szombaton, 17 órakor ünnepi szentmisével kezdődik. Ezen a napon került megrendezésre több alkalommal a vidékre elszármazott dusnokiak találkozója is. Kistamás István plébános Úr a szentmisén áldja meg az itt jelenlévő vidéki vendégeket és a lakosokat. A szabadtéri ünnepi műsor a Barai szabadidőparkban szombaton este veszi kezdetét, ahol a fellépők között szerepel a már fent bemutatott csoportok és vendégcsoportok. Ezután az esti programok között szerepel magyar és délszláv táncház, esetenként Pünkösdi király- és királynőválasztás. Éjfél után legtöbbször pedig nosztalgia és modern tánczenei diszkó szórakoztatja az érkezőket. A vasárnapi nap a családi együttlét, a kulturális színpadi műsorok, és a főzés ünnepévé válik. A szabadban főzni, táborozni vágyók ingyen kapnak asztalt, padokat és pavilont. A 2019-es évben 25 család vagy baráti társaság települt le a vasárnapi napon. A gasztronómia itt is lényeges pont: bográcsos ételek főzőversenye kerül megrendezésre, de 2010-től a polgármester javaslatára gasztronómiai oldalról is színesedett a rendezvény: a régmúlta visszatekintő dusnoki paprikatermesztést és kacsatenyésztést igyekeztek feleleveníteni a résztvevők azzal, hogy paprikás és kacsás ételek elkészítésére, versenyeztetésére koncentráltak. Belföldi vendégcsoportokon kívül külföldi vendégeket is várunk erre a hétvégére, a horvátországi és erdélyi testvértelepülések lakói állandó látogatók között

szerepelnek. Este a tombolasorsolás és tűzijáték sem maradhat el, a rendezvényre pedig sztárvendéget is hívunk. A koncertek után „barabállal” végződik a Rác Pünkösöd, a helyi, délszláv muzsikát játszó zenekarral. A látogatói szám a 2019-es évben több ezer főre volt tehető.

Ezeket a helyi eseményeket érdemes országos viszonylatban is elemezni. A turizmusról és hagyományalkotásról szóló vizsgálatok azt mutatják, hogy a rendszerváltás után számos helyi közösség igyekezett újra fogalmazni, és kommunikálni önképét. Megindultak e helyi jellegzetességek kutatása, a helyi fesztiválok szervezése, a „falunapozás” divatja. A települések önazonosság képét a régi, már majdnem feledésbe merült helyi szokásokkal, hagyományokkal igyekeztek megadni. Ezeket mozgósítják és irányítják a helyi „kultúrmunkások”. Pusztai Bertalan így véli: „Napjaink falusi és városi gasztronómiai fesztiváljaink legfontosabb hajtóereje nem a laikus értelmezgetések által ismételt hagyományőrzés, hanem a településfejlesztés. Ahhoz, hogy a megélhetést remények szerint biztosító turisták egy adott települést meglátogassanak, elkerülhetetlen a lokalitás konstrukciója. A lokalitás konstrukciója teremt egy vonzó és márkázható erőforrást, amelyet az ide látogató idegenek-legalábbis a helybeli ötletgazdák reményei szerint- kifizetnek. A lokalitás konstrukciójának az alapja egy-egy autentikusnak vélt, vagy akként megfuttatható kulturális elem kanonizációja, majd rituális és helyes előadása. Ez, a lokalitás ilyen rituális felemelése az, ami a turisták mellett egyben a helyiek önkéntes és önfelédtt részvételét biztosítja.”²

A fenti ünnepek, események alkalmasak az identitások megalkotására és kialakítására, nyomatékosítására. A helybeliség megalkotása megtörténik a rác kifejezések használatával, az itteni szokások és vélt hagyományok felelevenítésével, a helyi ételek megnevezésével, vagy éppen a délszláv kultúra hangsúlyos bemutatásával.

- **Iván napi fáklyás csónakázás**

Június 24-éhez kötődik Dusnok fogadott ünnepe. Ekkor a határban, kertekben nem dolgozunk, hanem megemlékezünk őseink fogadalmáról: sok éven keresztül Szent Iván napja környékén jég verte el a határt, sőt többször a falu épületeit is. Ekkor az előljáróság

² PUSZTAI Bertalan

-2003 Megalkotott hagyományok és falusi turizmus. In uő. (szerk.): Megalkotott hagyományok és falusi turizmus. A pusztamérgesi eset. Szeged: JATE Press. 9-23.o.

megfogadta, hogy minden évben imádkozik ezen a napon azért, hogy ne érje pusztító jégverés a falunkat. Ma már gyönyörű fáklyás csónakázást, éneklést tartunk ekkor a Vajas folyón. A közös csónakázáson 50-70 vízi jármű telik meg emberekkel. A csónakok 20 óra körül indulnak, és mire besötétedik, a menet fáklyákkal levez a célállomásig, a part-menti kikötőig. Itt táncház, diszkó, tábortűz és szalonnasütés veszi kezdetét éjszakába nyúlóan.

3. Az intézmény filozófiája és gyakorlati tevékenysége az egész életen át tartó tanulás jegyében

3.1. Az intézmény filozófiája

A dusnoki József Attila Művelődési Ház és Dusnok Község Önkormányzata a helyi közművelődés feladatait a következő célkitűzések mentén képzelik el:

Fontos, hogy méltó, esztétikus környezet és infrastruktúra biztosítsa a helyszínt a helyi művelődésnek. Szeretnénk az ifjúság kulturális életét fejleszteni, érdekérvényesítési, művelődési kezdeményezéseiket segíteni, az életkori csoportok kulturális kapcsolatait gyarapítani. Fontos számunkra továbbá Dusnok község hagyományainak ápolása, népművészeti, hagyományőrző közösségeinek működtetése, a helyi érdekek védelmének erősítése. Segítjük az amatőr művészeti köröket, műhelyeket, helyet adunk a szórakozási és közösségi igényeknek. Igyekszünk a település természeti, környezeti, kulturális, közösségi értékeit közismertté tenni találkozók, bemutatók, kiállítások rendezésével.

A munkanélküliség csökkentéséhez, felnőttoktatási és az iskolai képzést kiegészítő, képességfejlesztési lehetőségekhez hozzájárulunk. Szeretnénk jó kapcsolatot kiépíteni a közművelődés megyei, országos szervezeteivel, a kisebbségi anyaországgal, nyelvi nemzetével, a testvértelepülés kulturális intézményeivel. Közismertté tennénk a kisebbségi etnikai és helyi ünnepeket, évfordulókat, a világi és egyházi hagyományos ünnepeket. Célunk a különböző kultúrák közti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése. Végül működtetjük a helyi közszolgálati kábeltelevíziót, illetve a negyedévente megjelenő Dusnoki Híradó újságot szerkesztjük és kiadjuk.

3.2. Tevékenységek az alapszolgáltatások tükrében

- **Művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása**

-Liszt Ferenc AMI Dusnoki Aprócskák, Aprók, Ifjúsági csoportok: három korosztályban folyik a néptánc oktatás óvodás kortól középiskolás korig. Mindhárom korcsoport rendszeresen vesz részt a helyi, valamint környező települések rendezvényein. Minden évben fellépnek a csoportok a Dél-alföldi Regionális Gyermekek és Ifjúsági Verseny megyei és regionális válogatóin, ahol kiemelkedő sikereket érnek el aranya és kiemelt arany minősítésekkel. A 2016-os „Fölszállott a páva” című népzenei és néptánc-tehetségkutató versenyen a Dusnoki Aprók Gyermekek Néptáncegyüttesükkel egészen a döntőig jutottak kalocsai, Érsekcsanádi és sárközi koreográfiáikkal, ahol a „Legjátékosabb csoport” különdíja mellett a legtöbb közönségszavazatnak járó díjat is elnyerték. A csoportok több külföldi nemzetközi fesztiválon is sikeresen vendégszerepeltek már.

-Baba-mama klub: a kisgyermekes anyukák találkozási, kikapcsolódási helye. Kerekítő foglalkozás, előadás sorozatok és önfelelt játék váltja egymást minden péntek délután. 10-15 fős létszáma van a klubnak.

-Balett- és modern tánc: korosztályos modern tánc oktatás folyik heti egy alkalommal.

-Igazgyöngy Asszonykórus: idős, de aktív asszonyok, akik a helyi hagyományos népdalokat ismerik, őrzik és szívesen adják elő a rendezvényeken.

-Biser tánc csoportok: három korosztályban énekelnek és táncolnak délszláv táncokat. Ők is rendszeres szereplői a programoknak, valamint képviselik Dusnok hírnevét a régióban és külföldön is. A dusnoki néphagyományokat, népszokásokat felelevenítik és őrzik.

- **Közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése**

-Adventi Ablakvadászat: egy hónapon át tartó játék, amely mozgásra és kreativitásra ösztönzi a résztvevőket. A fiattól az idősig idén 76 aktív résztvevője volt a játéknak, akik minden nap keresték a faluban elrejtett és feldíszített ablakokat. A játék nagy népszerűsége tett szert azzal, hogy a művelődési ház facebook oldalán napról napra friss képeket osztottunk meg az előző napi résztvevőkről és ablakokról. Így azok is részt vehettek közvetett módon, akik nem kutatták fel az ablakokat.

-Ünnepi Falugyűlés: a karácsonyi időszakban rendezzük meg ezt a közösségi fórumot, ahol a lakosok informálódhatnak a települést érintő aktualitásokról. Ünnepi hangulatban itt kerülnek átadásra a községi kitüntetések, ezen kívül a polgármester számot ad az évi munkáról és a jövő évi tervekről.

-Adventi koszorúkészítés: kézműves foglalkozás családoknak.

-Versmondó verseny: általános iskolások alsó és felső tagozatos osztásban versenyeznek.

- **Az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása**

Formális képzés, felnőttképzés a dusnoki művelődési ház szervezésében nem folyt és nem indokolt, hiszen a közelben fekvő három város (Szekszárd, Baja, Kalocsa számos képzést indít, illetve iskolát üzemeltet. Ide járnak az emberek komolyabb közlekedési nehézség nélkül. Több volt már a művelődési házban különböző felnőtt képzések indítására (aranykalászos gazda, informatikai tanfolyam), de a jelentkezők száma ritkán éri el a kívánt alsó határt, tehát nem tudunk versenyezni a körülöttünk lévő városok képzési szolgáltatásaival. A közfoglalkoztatottak rendszeresen értesülnek a lehetőségekről, az induló képzésekről. Az intézményünkben az egy napos vagy néhány alkalmas ismeretterjesztő képzések, előadás sorozatok iránt nagyobb az érdeklődés:

-Egészség nap: egészség tudatos előadások szakemberektől. Orvos, védőnő, mentős, természetgyógyász, pszichológus tart érdekes előadásokat.

-Pálinkafőző tanfolyam: a pálinkafőzés alapjait, gyakorlatát lehet elsajátítani.

- **Hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása**

-Szüreti felvonulás és bál: bár Dusnokon nem jellemző a borászkodás, valamint a szőlőművelés, mégis évtizedes hagyománya van a szüreti mulatságnak.

-Rác Fonó

-Rác Pünkösd

-Majális

-Iván napi fáklyás csónakázás

-Ünnepi megemlékezések: Augusztus 20., Október 23., Március 15.

-Farsangi bál

-Dusnoki Tamburafesztivál: magyar és délszláv népzeneészek, tamburazenekarok koncertje és találkozója, amely bállal végződik.

-Nőnap színház: a közeli városok amatőr színjátszói mutatkoznak be.

-Kórustalálkozó: a környező települések kórusai és a dusnoki kórusok bemutatkoznak.

-Bálak: Sportbál, Rác bál (prelo), Vadász bál, Cigány bál.

-Idősek napja: óvodás gyermekek szerepelnek, nótáénekes ad műsort vacsorával egybekötve.

- **Amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása**

-Zongoratanítás: 17 fő általános iskolás gyermek vesz részt heti 3 alkalommal az oktatáson

-Hegedűoktatás: 3-5 fő általános iskolásgyermek tanul hegedülni.

- **Kulturális alapú gazdaságfejlesztés**

-Adventi és húsvéti kézműves vásár: helyi kézművesek, termelők árusítják a termékeiket. Ekkor jótékonyági teaházzal csábítjuk az érkezőket a maradásra, illetve a gyerekeknek kézműves foglalkozást szervezünk.

-Rác séta: vidékiek számára készül az egy napos falu megismerő túra, ahol étkezést, idegenvezetést és esti szórakozást (délszláv táncházat) biztosítunk a település megismerésére.

4. Az intézmény forrásteremtési technikái, különös tekintettel a pályázati források bevonására

4.1. Pénzügyi helyzet, fejlesztési lehetőségek

Az Önkormányzat évente a közművelődési feladatainak finanszírozására az e célra adott állami támogatás összegét ráfordítja az intézményre: a kapott normatíva 3 626 370 Ft/év. Elszámolt költségeink: közművelődési szakember bére, villany, gáz és vízdíj, liftkarbantartás költségei, tisztítószer, telefon és internet költségek, kéményellenőrzés, egyéb karbantartásokhoz kapcsolódó alkatrészek és munkadíjak költségei (pl. hangkeverő javítás, kazán alkatrészek cseréje, stb.). Megfigyelhető, hogy a normatíva nem elegendő a felsorolt költségek rendezésére, ezért a többlet költségeket az önkormányzat rendezi.

Saját tevékenységből származó bevételből éves szinten minimális összeggel számolhatunk, amely magán célra kiadott terembérleti díjakból adódik össze. Ezt az összeget a rendezvényeink lebonyolításához használjuk fel, mint eszközök beszerzése, kézműves foglalkozás eszközei, klubhelyiségek kényelmessé tétele, klubok tárgyi igényeinek kielégítése. A Dusnok települési székhelyű társadalmi szervezetek a művelődési házban díjmentesen jogosultak évi egy alkalommal fórumot tartani, az itteni civil szervezetek, egyesületek, csoportok díjmentesen használják a művelődési ház termeit. A terembérleti díjat a helyiségeink kiadásából nyerjük magánemberek, vállalkozások részére: mint a lakodalom,

születésnap, halotti tor, vagy termékértékesítést lebonyolító vállalkozás részére kiadott bérlemény.

4.2. A 2019-ben és 2020-ban folyó helyi közművelődést érintő pályázatok

- **Helyi identitás és kohézió erősítése**

Dusnok Község Önkormányzata, mint konzorcium vezető Fajszt, Bátya és Foktő Község Önkormányzatával karöltve pályázatot nyújtott be a TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00019, a helyi identitás és kohézió erősítése című felhívásra. A felhívás célja a települések, térségek közösségi kezdeményező-és és cselekvőképességének fejlesztése, a közösségi szerepvállalás erősödése. Vezető kedvezményezett: Dusnok Község Önkormányzata. Konzorciumi tagok: Foktő Község Önkormányzata, Fajszt Község Önkormányzata és Bátya Község Önkormányzata. A projekt összköltsége: 42.326.087,-Ft, támogatás intenzitása: 100%. Átfogó cél: a települések, térségek közösségi kezdeményező-és és cselekvőképességének fejlesztése, a közösségi szerepvállalás erősödése. A pályázat specifikus célja: a közösség szakmai és szervezeti hátterének megteremtése, a célterületen megvalósuló közösségi kezdeményezések és közösség fejlesztés támogatása, az identitás megerősítése a közösségfejlesztési célok elérése érdekében, a céltelepüléseken élők életminőségének javításával a helyi identitás és kohézió fokozása.

A projekt legfőbb célkitűzése a helyi identitás és kohézió erősítése Dusnok, Fajszt, Bátya és Foktő településeken. Alappillére egy olyan 3 éves cselekvési terv, illetve annak kidolgozása/létrehozása, a község polgárainak aktív, interaktív részvételével. A cselekvési terv programelemeinek emelnek a település közösségi életének minőségén, progresszív irányba mozdítják a kulturális életet, és cselekvésre ösztönzik az itt lakókat.

A projekt várható eredménye, hogy a közösségi élet aktivitása fellendül. Remélhetőleg a helyi civil társadalom, az önkéntesség konszolidálódik, a civil szervezetek ereje, pozíciója megerősödik. Célunk, hogy a hagyományokhoz, tradíciókhoz való kötődés megszilárduljon.

A lebonyolításhoz egy közösségfejlesztő munkatárs lett felvéve, aki a projekt 3 évében a megvalósításon dolgozik.

- **Jövönk Energiája Térségfejlesztési Alapítvány pályázata**

A pályázat keretében felújításra került a művelődési ház az utolsó ütemben.

Kicseréltük a nyílászárókat, a belső terembe klíma és légtechnika került nyári hűtés céljából.

Térelválasztót szerelünk a földszinti folyosó és kávézó közé. Melegítő konyha került

kialakításra, amivel lehetőség nyílik az önkormányzati vagy egyéb rendezvények (lakodalmak, eljegyzések) kulturált kiszolgálására. A beruházás elkészült, az átadás időpontja: 2020. ősze. A beruházás értéke: 25 millió Ft.

- 5. A helyi közművelődéssel, a művelődési ház vezetésével, programszervezéssel foglalkozó felelős személy neve: Bogárdi Eszter elérhetősége: +36/30/977-91-07**